

Mythologia, Venise, 1567 - III, 17 : De Luna

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[30\] : De Luna](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre III

[Mythologia, Francfort, 1581 - III, 17 : De Luna](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre III

[Mythologie, Paris, 1627 - III, 18 : De la Lune](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre III

[Mythologie, Lyon, 1612 - III, 17 : De Lune](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - III, 17 : De Luna, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 28/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/830>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 79r°-82r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Lune](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

ses apud maritum, dum sol in signis Australibus à semente fuerit, donec ad maturitatem fruges perducens ad Borealia paulatim redierit: tunc enim non amplius semen est sub terra per sex menses, sed in horreis agricultorum, & apud superos in locis editioribus. Dicta est ut quidam putarunt à Latinis à serpente, quia semen per terram serpat, quam alii ita dictam existimabant, quia luna sit, & modo ad dextram, modo ad sinistram declinet. Hec filia est Iouis & Cereris, caloris scilicet ac terrae: quam tamen lunam esse sensit Orpheus in hymnis, ut in his appetat;

D'opere, aurore, pte de terra nostra,
Eispira, Aurora, qui pte et vice.
In pte ipsa nostra deus plenus, xpsopis.
Splendida, sola viris opribilis, vnaq; vernam
Otentans faciem, cornutaq;, frugibus almis
Quz sacrum corpus monitras tidentibus agris.

10

Qui igitur lunam, & necaten, & Proserpinam esse putarunt unam, illam sex menses apud inferos esse alterne dixerunt, quia tantundem sub terra, quantum supra terram luna in toto anno commoretur. Physici præterea ac Mythologi antiqui superius hemisphaeriu, quod nos incolimus, Veneris appellatione coluerunt, inferius Proserpinam nominarunt: qua ratione Proserpinam à Plutone sub terram deportatam in fabulis tradiderunt. atq; de Proserpina satis, nunc de luna dicamus.

De Luna.

Cap. XVII.

AT vero Lunam diuersam esse ab Hecate existimatam, diuersorum partentium ratio patefacit: cum Lunam alii Hyperionis filiam esse crediderint, alii Pallantis cuiusdam, inter quos fuit Homerus, qui ita scripsit in hymno in Mercurium;

Tόξο ιππείς προστάτης διανέμει,
Πάλλων της προσωπίδας ἀνετεί.
Hinc Aurora tolit mortalibus orta labores.
Divinit ad speculum venit praesentia Lunæ,
Quz Megamedeo fuerat Pallantei creata.

30

At Hesiodus in Theogonia Lunam filiam fuisse hyperionis & Thiz putauit, cum ita scribat;

Θία τελεία μύρο, λαζαράδης ελάσση,
καὶ, εὐτελεῖς, σπεργόντης φάσιν
Αἴρεται τε διὰ τὴν πατέρα νέφες ἔχει
θίας κατέλαβε τὸν πατέρα τε φάσιν
Thia parit Solem magnum, Lunamq; nitentem,
Quz superis exorta, viris que lumina pandit.
Auroram, rebus reddit quz exorta colores.
Has parit amplexo coniuncta Hyperionis almi.

40

Alii Solis filiam, at non sororem, fuisse crediderunt, ut testatur in his Euripiades in Phoenissis;

Αἴτιος τοῦτον τὸν θεόν
Αἴτιος εἰδώλος χρυσόντος

Φίλιππος

Mythologiae.

φίνεται ἀπολαύσατε,
καὶ τὸν πόνον μάλα περιφέρετε.

O clarissimi filia
Solis Luna aurei circuli
Lumen : quam certos stimulos,
Et prouidos pullis addens regis.

Cum vero Luna lucem a Sole accipiat, eam & Phœben nominarunt, ut Solē
Phœbum; & in curru vehi finxerunt, ut scripsit Virg. lib. 10.

10 Tamq; dies cœlo concesserat : almaq; curra
Noctinago Phœbe medium pulsabat Olympum.

At hymnographus Homerus ille, qui hymnum in Lunam scripsit, non solum
in curru vehi solitam Lunam scribit, sed etiam poetica quadam suscitata
velles splendidas induere, & exuere solitam inquit cum vellet ; quippe cum
nunc lucida, nunc obscura sit pro vestium splendorre, quam etiam in Oceano
lauari inquit priusquam velles sumeret, ut est in his :

ἴετε τοῦ θεατοῦ τοῦ λαοῦ τηρεῖτε τὴν φύσιν,
τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε.

20 Russus Atlanteis in lymphis membra lauita
Vestibus induit, & nuditis Dea luna, micantes
Curru iunxit equos celeres, quibus ardua colla.

Fuerunt qui crediderint quoddam fuisse tempus, quo nondum nata esset Lu-
na, quæ junior esse sole credebatur, cum vel Arcades ante illam natæ fuisse
putati sint illi, qui non procul ab Apidanō incoluerunt, ut testatur Apollo-
nius lib. quarto Argonaut.

τοῦ τοῦ θεατοῦ τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε
τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε τηρεῖτε

30 Nulli erat auditum Danum genus. Apidanenses
Arcades at soli fuerant climi ; Arcades illi,
Qui Lunam superare ferunt se tempore & annis.
Cum glandes ederent dispersi in montibus altis.

Nam Theodorus paulo ante bellum, quod ab Hercule aduentus Gigantes
gesti sunt, Lunæ apparuisse scribit libro 29. Aristoteles & Dionysius Chal-
cidensis in primo lux Aedificationis idem confirmarunt ; unde & Mnaseas
Arcades ante lunam genitos fuisse dixit, ut scripsit Apollonii enarrator, qui
etiam Arcades ipsos vocatos fuisse Proselenos ; quasi Antelunares dixerim,
ab Aristotele alicubi scripsit. Aliunt præterea lunam ipsam esse cornutam,

40 qualis Bacchus ab antiquis fingebatur, ut est in hymno Orphæi ;

χλωρὸς διὰ βασιλεὺς, φευγόμενος εἰς οὐλεῖς,
ταρπίσκην, κέρα, πατριδίου νεροποτή.

Audi luna Dea, & clarissima luminis autor.

Cornuta, & noctu currens, quæ curris & altè.

Quam eandem marem esse & formam putavit idem, ut est in codice hymno.

ποτε ποτε, εγώ λαούριος, οὐδὲν τοι καὶ αἴσθομαι.

Aucta, & deficiens ; eadem quoq; formosa massq;.

Huic sagittas tribuerunt poetæ, quam Cythiam a monte Deli celeberrimo
& altiss-

& altissimo appellariunt, quo in loco Diana & Apollo nati creduntur, atque Diana eadem est Luna, ut suo loco explicabitur. Sic igitur sagittas illi tribuit Horatius in tertio Carminum;

Tu curva recines lyra
Lyconam, & celeris spicula Cynthix
Summo carmine.

Credita est luna praesesse veneficiis, quae inuocatur apud Theocritum in Pharmaceutria cum Hecate, quas diuersas fuisse existimat consuet, cum vtrum inuocetur. Hinc crediderunt antiqui e celo a magicis artificibus deduci, ut carmen id ostendat Aegloga Virg. declarat;

Carmina vel celo possunt deducere lunam.

Atq; Thessaliz mulieres pricipue illam arem callere, et in ea excellere putabantur, ut innuit Aristophanes in Nebulis his versibus;

*Fusaria pappalis' & prothane dextrales,
ad dextram rursum vix subter.*

Veneficam si foeminam ipse Thessalam
Coemero, captebo lunam noctibus.

Inde vero natam fuisse hanc opinionem scripserunt antiqui, quod specula quedam rotunda ita parabantur, ut in his luna omnino appareret e celo deducta. Atque Pythagoræ ludicum fuit quod iam luna plena existente ut quis

10

in speculo sanguine quecumque collibuisse, scriberet; atque alteri praedicens a tergo illi assisteret, ea quæ scripisset luna ostentans: atq; ille deinde intenta acie oculorum in lunam, vniuersa quæ forent in speculo scripta perlegeret, tanquam in luna scripta fuissent. Inde existimo artificium Cornelii agrippæ originem cepisse, qui in occulta philosophia videtur rationem

20

quandam attingere, ut qui maximè a nobis distant, possint quæ volumus in luna descripta perlegere. Id eo tempore contigisse mihi narratam est, cum essem Mediolani, apud nonnullos meos affines (nam inde non ita multis annis antequam ego nascitur, pater meus, ut siunt, propterea bellorum motus Venetias cum familia conceperat, in patriam, si per fas alicuius, post

30

res compositas reditus. Atque ut summatim meæ familie originem attingam, sicut accepi a maioribus, ab aucto meus Ludouicus è clarissimis Comitiis Romæ familia propter inimicitias quasdam Roma decedens Mediolanum ad Maximianum Sforziam se contrulit, cuius potest virtus in bellis illius viribus, ut consilium in pace clarissimum eniuit. Quanquam gaudeo

plurimum quod natus sum in illa ciuitate, quæ & consilio, & dignitate, & equitate & probitate legum ceteris Italiz ciuitatibus facile precesset.) quo tempore Franciscus Sapientiæ Gallorum Rex multis locis Mediolanensis

40

Imperii in ditionem compulsi multisque per vim capti, denique Mediolano potitus est. Nam non semel quæ per diem agerentur Mediolani, per novem significata fuisse dicuntur Parisis. Existimabantur igitur veneficiorum

scientia præstare Thessaliz mulieres, quod essent rerum Astronomicarum per-

missa

petra: atque inter ceteras Aglaonice Thessalorum Regæ filia hac scientia præfici illi dicitur, quæ quocas imminaret luna defactus, se velle lunam e celo detrahere prohibebatur. At enim quia multitudinem imperitorum de-

ciperet, cuor Deus nullam fraudem impune committi denique patiatur, in

grauissimas calamitates incidit, quæ id potest usurpare fuit apud polles

tos, ut, cum quis ageret infeliciter, lunam detrahere diceretur. Primus om-

Mythologia.

- uium mortalium ausus est Anaxagoras lunę defectum hominibus patefacere, ut scripsit Laertius Diogenes in eius vita; primusque illius viam aperuit, cum ante Solis quidem defectum nemo admiraretur, cum scirent omnes id interposito lunę corpore ita contingere: at lunę defectum aliquam gravissimam calamitatem minari arbitrarentur. Nam cuius causa esset ignota, id diuinitus fieri semper putatum fuit ab antiquis: & de his rebus non tutum fuit philosophis verba facere; cum potius ad contemnendas vanas religiones, quam ad illustrandam veritatem dicere crederentur, ut ait Plutarchus in Nicia. Anaxagoras vero spretis falsatum religionum minis primus declarauit quodd terra inter duos præstantiores planetas interposita, umbram tanquam pyramide facit, cuius basis sit in planicie, dorsumq; ipsius terra, conus vero vel ita extedatur ut lunę regionē p̄trāsear. Vbi fuerint igitur oppositi isti planetæ, ita, ut alterius ceterū ceterius ac cetero terra p̄ rectam lineā opponatur, tunc luna incidentis in umbram tota occultatur, ac deficit repente illius lumen, cum nequeat tanquam speculum lumen ab eo accipere. At cum centra utriusque planetæ non opponuntur, tanto minus obscuratur, quanto magis centrum eius à linea recta distiterit alterius. Quantus esset antiquorum timor, quantoque trepidatio cum luna deficeret, declarauit Plutarchus ita in Paulo Aemylio;
- 20 *καὶ τοῦ φεύγειν πάντας τὸν χρόνον ἀρήγεται οὐδεὶς. ταῦτα δημοσίᾳ ἐπιτυχεῖται χαλεπῶς παρέσταται αἰδολούμενος τὸ φῶς αὐτῆς, καὶ πυρὶ πολλὰ μάλιστα τοῦ θεοῦ αἱ χεῖρες αρπάζειν, τοῦτο τὸ παρεπεττὸν παρεῖσται, μάλιστα φρεστὸν Σάνδου τοῦ Τραπέζιον κεκληθεῖ. Repente vero luna cum plena esset & sublimis, facta est obscura; lumineque deficiente multiplicibus mutatis coloribus evanuit. Romanis, sicut est apud eos consuetudo, æris tinnitu lumen revocantibus, ignesque multos, & faces, & tæcas in colum pteridentibus nihil simile fecerunt Macedones; sed timor & trepidatio multa vniuersum habuit exercitum. Existimabant enim antiqui æris tinnitu & luminibus alite sublati lunę lumen in defectibus adiuuati; quare & Ouid. in lib. 4 mutationis æra luna auxiliaria dixit, quæ pulsarentur;*
- 30 *Cum frustra resonant æra auxiliaria lunę.*
- Alii tubarum strepitu, musicorumque instrumentorum lunę lumen revocare consabantur, quod ita scribit Cornelius Tacitus in libro primo; Igitur æris sono, tubarumque & cornuum concetu strepere; prout splendidior obscuriorur, latari ac m̄tere: & polliquam ortæ nubes officere visui, creditumque conditam tenebris, ut sunt mobiles ad superstitionem percussæ semel mentes, sibi æternum laborem portendi, sua facinora auersari Deos lamentabantur. Arbitrabantur enim antiqui non solum in defectu lunę, sed etiam in morte pereuntium veilem esse æris tinnitum, quoniam purus esset, & cui nullum piaculum posset accedere; qua de causa in omnibus iustificationib; & expiationibus illo vtebātur, quod scriptum fuit ab Apollodoro Cyrenaico in libro de Diis. Eximias esse vires lunę supra omnes planetas ferē vno sole excepto facilē sentimus, quamuis magnitudine corporis sit illis inferior: luna enim, ut ostendunt Mathematici, vix maior est dimidia parte terræ, cum alia sydera conspicua maiora vniuersa terra esse dicantur. Necque solum illius forma mutatur cum crescendo, tum ad initia recurrente; sed et regio, cum modo ad aquilonem, modo ad Austrum declinet à circulo animalium; atque in illa modo est quædam brumæ, modo solstitii similitudo. Multa denique

et denique ab illa manant & fluunt, quibus animantes alantur, & augescunt,
& pubescunt, & maturitate affequantur, quae oriuntur ex terra. Idecirco Chal-
dei dicere solebant, Lunam ortus nascentium moderari, cum sydera notent
& animaduertant ea quae Lunæ fuerint adiuncta. Sed carmina quedam huic
attributione putauit; quibus vniuersa prope Lunæ natura in omnibus muta-
tionibus explicatur;

Εποιεῖ τὸ λαττίνον χρόνον τὸ δέκατονάλιον
διατητὸν τὸν εὐθυγάνθινον φύσεων .
φύσεων ἐσάντας τὸν χρυσὸν αἰλουρούμενον .
Οὐρανὸν μὲν οὐτοῦ θύει τὸν πρώτον μήναν
τὸν Βραχὺνον αἴσθεσθαι αἰλουρούμενον .
Σεπτέμβριον, πλευρίαν δὲ τρίχαν θύρην .
ἀκατέτονον γένερον σφρυγόντων δεκανόνταν .
Ιανουαρίου δὲ τριχόντος διατέτηραν ,
θυρά τριχώντες πρὸ παραπομόνων τρίχαν .
Ιανουαρίου τριχή διατητούμενα .
Φυγῆρα διεσπάντες τοντοριδίνας τοῦτον δέῃ .
Ἄλλον δὲ δέκατον πέλλινον θύρηταν τίκαν ,
Πρύτανος πελλίνοντας τοῦ πλευρούμενον .
πατέρι μὲν αὐτοῦ, οὐδέ τε πελλίνοργάν
είναι τοντοριδίνας, τοῦτον τοντοριδίνα .

10

In posterum me vsus magistro discito
Natura Lunæ quæ sit aptæ : hæc omnium
Vim continet succorum, & hæc potentiam
Est vda primum, donec illa creuerit,
Infantibus, prorsusque sit simillima.
Tepens at inde plenæ cunctum perficit,
Vigore cum videtur, esse & florida.
Decrescere ut cepit deinde, mox die
Vigesima remissus acta sit vigor.
Aretq; sensim, longa nec sit hinc mora,
Senectit illa, mox videtur emori,
Deformis, algens, atque operta nubibus.
Reriusq; sit noua hæc, prius quæ nullæ erat
Vultu decoro prodit, & repletur hinc.
Hæc sic habent. Si plura quis dicat tibi,
Nugas Iouacis credito. atq; fabulas.

20

Hæc autem mutationes sortita est luna pro luto quem tenet solem respiciens; nam cum semper lunæ dimidium illuitetur, accidit in coniunctionibus eam lunæ partem illuistrari, quæ superior est, nec nobis conspicua; quæ semper propè cum sole supra terram consurgit. Illud autem longe aliter se habet in plenilunio, cum sola pars nobis conspicua illuitetur, solique opponatur, quippe cum media sit nox ubi ad cœli medium peruenierit. Hæc autem tanto magis vel minus contingunt, quanto magis luna, vel minus recesserit a sole. Cum vero corpus lunæ non sit ex aliqua materia densa ut terra illi, aut ex ea composita, mirum videtur cur Xenophanes adductus sit, ut in luna habitar dixerit, eamque locum esse multarum vibium & montium. Ego sane illam causam fuisse censem, cur is eam sententiam introduxerit; quia sicut in

40

Mythologiae.

frequentissimis canticis, multi sunt rerum nouarum cupidi; ita in philosophia contingit: nonnulli enim ne nihil scilicet videantur, aliqua noua monstra in philosophiam introducunt, ut alicuius rei inventores fuissent apparetant, & dicantur. Sic etiam Nicetas Syracusius Cœlum, Solem, Lunam, Iteles, super denique omnia illa e dixit, neque quidquam praeter terram in mundo moueri: quia circa axem suum versa omnia illa contingere dicebat, quia si cœlum flante terra moueretur, contingere, ut tellatorem etiam Ciceron in secundo Quæstionum Academicarum, & Ptolemaeus in primo Almagesti. Multæ fuerunt fabulæ de luna fictæ; quod dormiētem Endymionem in Latimo Caro monte adamavit, & cum eo concubuerit, ut in his significavit Catullus;

Vt Triviam fastim sub Latmia saxa telegans,
Dulcis amor gyro deuocet actio.

Sic Ouidius in ea epistola, quam scribit ad Heronem Leander;

Luna mihi lumen tremulum præbebat cuncti,

Vt comes in nostras officiosa viss.

Hanc ego suspiciens, fauas o' candida dixi.

Et subeant animo Latmia saxa tuo.

Non finit Endymion te pectoris esse severi:

20 Et quod Panos amore in arietem versi capta fuit, ut significauit Virgiliius lib. 3. Georgicorum;

Munere sic niveo lanx, (si credere dignum est)

Pan Deus Arcadie captam te Luna tefellit,

In nemora alta vocans, noctu aspernata vocantem.

Memorix prodidit Rhianus in lib. 13. Heraclez, Lunam cum Endymione dormiuisse in montibus apud Trachinem. Atque Nicander in rebus Attolis montes illos vocatos fuissent A selenos ait, quia Luna lumine per id tempus carere coosuerint, quo Luna dormiret cum Endymione. Scriptū reliquit Pausanias in Eliacis Endymionem filias quinquaginta ex ipsa Luna fulce-

30 pisse. Lunæ & Dionysio mos erat sues immolari apud Aegyptios, ut ait Herodotus in Euterpe; οὐτοὶ μόνοι εἰσαγεῖται τοις δεινοῖς ἔργοις, τούτοις τοις αὖτε αἰνεῖσθαι, τοις αὖτε χάρισται, τοις αὖτε στρατιῶνας μέσοι, τοις αὖτε, τοις αὖτε. Ceteris quidem Diis sues immolare nefas esse putant Aegyptii, ut Soli Lunæ, & Dionysio eodem tempore, in ipso plenilunio scilicet tota magnantes, carnes concuicant pedibus, quo in loco ritus multiplex sacerdotum, in quibus sues immolabantur apud Aegyptios, ostendit Herodotus. Erat tamen consuetudo apud alias nationes ut nulli Deorum, nisi Cereris, sues immolarentur; cum Lunæ, cum haberet cornua, taurus mactaretur, ut ait Lactatius in libro de Falis religione. Ac de his, quæ fabulosæ de Luna dictæ füerunt, satis dictum est: nunc ex illis sententiam sapientum explanemus. Hec filia fuisset Hyperionis, quoniam super nos assiduo & celerrimo motu convolant, ut superna corpora, dicta fuit. Altii non ab etymologia nominis, sed ab Hyperione viro rem deductam arbitrati sunt, quia primus Hyperion aliorum motus obseruauerit; qui etiam pater aliorum vocatus fuit, & Lunæ solisq; præcepit, quod ita Homerus videtur significasse in primo odyss.

οὐ τούτη πάρεσπει, καὶ τυρβαλλεῖσθαι, θάρρου

Nομίνη, οὐτοῦ διῆς οὐτοῦ πίστεις θάρρος, οὐτοῦ.

Stultitia periere sua, quod cedere adotti,

Quod

Quod solis mactare boues Hyperionis aui.

Cum lumen à sole accipiat, Solis filia dicta est. At eadem soror, q' ex Hyperione cum sole nata creditur, vel quod illi sol tanquam sorori lumen impertiat, vel quod fratrem tempora inter se diuiserint, cum luna nocti, sol diei moderetur. Nam cum sol per se sit lucidus, luna nullum habet propriū lumen, sed tanquam speculum corpus Diaphenes exilens receptum à sole lumen ad terram transmittit. Dicta est in curru vehi, propter celeritatem, quam sine vehiculo vulgus intelligere non poterat, quod etiam attinet non mediocriter ad orationem poetice exornandam. Quod vestes induret variorum colorum, id excogitatum fuit ad explicandas multiplices mutationes; quodque in Oceano lauaretur dictum est ad opinionem vulgi, cum tantundem vnde dicitur à terra & ab aquis. Illud sane ridiculum est fuisse aliquod tempus, cum luna non esset, neque tamen vnum vel architectum, vel ferramenta proficeri, vnde luna fabricari coepit. Hac eadem mas & feminina putata est, quia humorem & nutrimentum præbeat animantibus, & quia maris vice nocturnum præbet calorem, quo plurima ad putredinem & ad generationem adiuuantur, vt ait Ptolemaeus in magna Compositione; quare illi sacrificabatur à maribus ueste muliebri, à molieribus virili induitis, vt scripsit Philochorus. Deinde sagittas luna tribuerunt antiqui vel propter radios, quos ad corruptionem demittit, vel propter dolores partientium, cum illi non valde sint dissimiles doloribus vulnerum, acerbitas corum experientes. Hanc ideo parturientes ad lenandos dolores inuocabant, vt infantes facilius in lucem ederentur, Lucinam nominantes: atque cū vna esset varia nomina pro variis facultatibus sortiebatur. Credita est plurimum conferre beneficiis, quoniam multe sunt admirabiles planetarum vites certo quodam ordine collocatorum. Nam alia vis est opositorum, alia coniunctorum, alia in regionibus aliis existentium planetarum, cum per tertiam vel quartam vel sextam partem circuli distiterint. Neque hoc mirum videbitur si quis cognoverit Mercurium Trismegistum in statua certo ordine collocatas certis magnitudinum rationibus feruatis demones solitum accire, ita vt ille mox loquerentur. At quoniam eadem est etiam Diana vocata, nunc de Diana verba faciamus.

De Diana.

Cap. X VIII.

Cum eadem luna sit, & Hecate, & Diana, tamen non omnes hæc vites, quæ per has intelliguntur, uno nomine dicuntur, et si ab uno fonte manant. Convenimus Hecate nunc Iouis, nunc Aristæi, nunc Tauri, nunc Persæ filia dicatur; luna modo Hyperionis, modo Pallantis; quod illa sit factorum vis à Dæo proficiscens, vt diximus, hæc velocissimus sit planeta, cuius multiplex est potentia in rebus inferioribus, quæ quoniam maximè remouetur à vi primi motus, maximè sua natura vivit. Hanc eadem esse Hecaten patefecit Callimachus in hymno in Dianam, qui illam Phœream nominavit, cuiatem suisse Hecaten confit, vt est in his;

Hecate, munera, Arcti, rara, vixi, quædā.

Salve Munychia, & portui tutela, Phœrea.

Hanc siliam suisse Latona Czique Titani confit, quam Nicander in Theatricis ita Titanidem nominauit;

X 2 vidi